

Metodická podpora k seriálu Čeština s Mínou a Týnou – Mína a Týna si hrají na návštěvu města

Cíl lekce: slovní zásoba na téma město

Věková skupina: 4–8 let

Slovní zásoba: dům (domy); ulice, stromy; město; kino; restaurace; pošta; pojďme; pizza (pizy); zmrzlina.

Video – Mína a Týna si hrají na návštěvu města

Návrh her a aktivit:

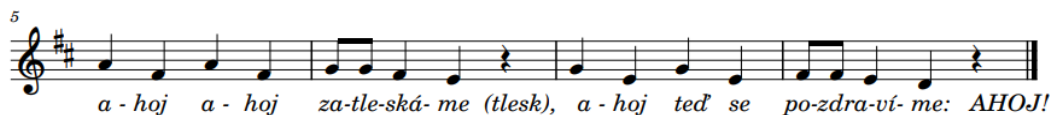
Přivítání (děti stojí v kruhu i s učitelem a dívají se na sebe):

Aktivita slouží k zahájení lekce, je pro děti rituálem, na který se mohou vždy spolehnout. Přivítání se mohou zúčastnit i děti, které si jej ještě nepamatují (zúčastní se alespoň pohybově). Melodie je lehce zapamatovatelná a děti se postupně učí text.

Lehčí varianta

Ahoj ahoj

Zuzana Nováková

Těžší varianta

Dobrý den

Zuzana Nováková

Hlavní činnosti

Kdo mi dopis doručí? – pohybová hra:

Cílem hry je rozhýbání, seznámení se se slovní zásobou. Hra je náročná na vysvětlení, ale děti buď již znají původní hru, nebo se princip hry naučí metodou pokus–omyl.

- Hra se hraje stejně jako hra Cukr, káva, limonáda (čaj, rum, bum): Vyvolávač (v prvním kole učitel) stojí na jednom konci třídy k dětem zády. Děti stojí na druhém konci třídy připravené k běhu. Děti mají za úkol se co nejrychleji dostat k vyvolávači (předat mu dopis), ale ten nesmí vidět děti v pohybu. Proto děti k vyvolávači běží pouze ve chvíli, kdy je k nim otočen zády a říká říkanku:

Mám zakryté uši, oči,
kdo mi dopis doručí?

Ve chvíli, kdy vyvolávač říkanku dokončí, otáčí se na děti a kontroluje, zda se někdo z nich nehýbe. Pokud se někdo hýbe, musí jít opět na start. Kdo se první dotkne vyvolávače, stává se vyvolávačem pro další hru. (Pokud se to některému dítěti podaří vícekrát, můžeme místo něj vybrat dítě, které ještě nebylo na řadě). Učitel vyvolávači s říkankou pomáhá. Nevadí, pokud ji vyvolávač nestihne říci ani jednou celou.

- **Pošťák** – pohybová hra:

Cílem aktivity je rozhýbat se, seznámit se se slovní zásobou. Hru lze ozvláštnit pošťáckou rekvizitou – trubka, brašna na dopisy, čepice – tuto rekvizitu má pouze hlavní pošťák (v prvním kole učitel). Hru hrajeme tak dlouho, dokud děti baví, není nutné, aby se během ní vystřídal všechny děti v roli hlavního pošťáka. Dětem můžeme předvést, že mohou větu

„Já jsem pošťák“ říkat např. hrdě (stoupnou si a dupnou u odpovědi nohou).

- Dětem pustíme melodii z písně Jede, jede poštovský panáček (nejlépe ve smyčce a beze slov tak, aby melodie hrála stále dokola). Děti sedí v rozestupech po třídě a učitel (hlavní pošťák) k sobě děti přibírá (jako další pošťáky). „Já jsem pošťák,“ řekne učitel a dojde k vybranému dítěti. „Ty jsi pošťák?“ zeptá se ho učitel. Dítě odpovídá: „Já jsem pošťák.“ – „Pojď,“ vyzve dítě učitel pokynem ruky. Dítě se přidává k učiteli a společně přichází k dalšímu dítěti, kde se scéna opakuje. Pošťáci následují hlavního pošťáka a společně jdou ke komukoliv dalšímu. Cestou nemusí jen jít, ale mohou běžet, jít krokem přísunným, jít pozadu, skákat atd. Když jsou ve skupině všechny děti, učitel vybírá nového hlavního pošťáka a předává mu pošťáckou rekvizitu. Hra se opakuje.

- **Město** – představení slovní zásoby:

Cílem aktivity je seznámit se se slovní zásobou. Učitel si připraví karty znázorňující slova: strom, kino, restaurace, pošta (každou kartu 2×) a několik karet s barevnými domy (dva červené domy, dva zelené domy...). Učitel si barevnou lepicí páskou naznačí na zem několik na sebe navazujících ulic (i s křižovatkami).

- Učitel do města nalepeného na podlaze umístí orientační body (strom, barevné domy – od každé barvy jeden, poštu, kino a restauraci). Dítě, které začíná, si stoupne na kraj města do vybrané ulice. Učitel si vylosuje jednu kartu s orientačním bodem a dítě k orientačnímu bodu dovede pomocí instrukcí, aniž by dítěti řekl, kam ho vede: „Jdi ulicí doleva, u kina odboč ulicí doprava, jdi ulicí rovně, u stromu odboč ulicí doleva, STOP, už jsi tam. U čeho stojíš?“ Dítě má za úkol odpovědět na otázku, poté všichni kontrolují vylosovanou kartičku s odpovědí. Dalším losujícím (a navigátorem) se stává dítě, které právě městem prošlo.

- **Člověče, nezlob se – město** – opakování:

Cílem aktivity je zopakovat si slovní zásobu k tématu město. Hru je vhodné hrát venku, kde si učitel předkreslí hrací plochu (nebo je možné hru nakreslit na papír a děti hrají s figurkami). Učitel si nakreslí hrací plochu, která obsahuje dráhu městem (stejně jako u hry Člověče, nezlob se je dráha složená z kruhů naznačujících jednotlivé kroky). Dráha je nakreslena přes město tak, že většina kruhů je nakreslena přes orientační body ve městě (barevné domy, ulice, stromy...). Učitel si připraví velkou hrací kostku (případně figurky a malou kostku).

- Děti mají za úkol projít drahou skrz město. Dítě hodí kostkou a ujde počet kroků, které mu kostka určila. Pokud stojí na kterémkoliv orientačním bodě, má za úkol jej pojmenovat. Pokud si dítě nemůže vzpomenout, vrací se zpět na pole, odkud v daný tah vycházel. Děti si ze začátku hry nepamatují názvy orientačních bodů, ale pokaždé, když dítě neví a vrací se do výchozího bodu, připomíná učitel název daného (zapomenutého) orientačního bodu.

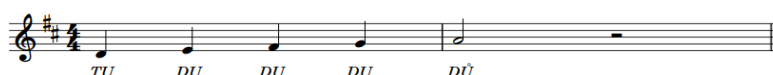
- **Fanfára** – opakování:

Cílem aktivity je zábavné zopakování slovní zásoby. Na aktivitu potřebuje učitel připravených pět karet se slovní zásobou – restaurace, strom, ulice, dům, město.

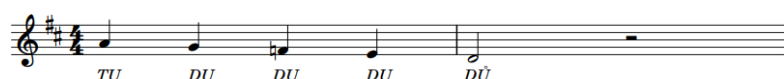
- Učitel dětem ukáže čtyři různé karty, které následně promíchá a položí je před sebe do řady obrázkem dolů. Učitel ukazuje na první kartu a ptá se prvního dítěte: „Je to restaurace, strom, ulice, nebo dům?“ Dítě hádá. Po odpovědi otáčí učitel kartu, pokud se dítě trefilo, učitel zazpívá jednoduchou fanfáru pro výhru, kartu nechává ležet obrázkem vzhůru a ptá se stejného dítěte na další obrázek, kde už mu opakuje pouze tři zbývající názvy obrázků. Pokud se dítě netrefí a hádá

špatně, učitel se zeptá na správný název, poté zazpívá smutnou fanfáru, otáčí kartu zpět obrázkem dolů a ptá se dalšího dítěte opět na první kartu. Pokud dítě několik karet uhodne, ale jednu ne, učitel otáčí obrázkem dolů všechny karty. Vyhrává dítě, které dokáže uhodnout všechny karty za sebou. Pokud dítě uhodne i poslední kartu, zazpívá učitel dlouhou fanfáru pro výhru a s dítětem si plácne. Poté může začít další kolo. Když děti s přehledem znají všechna slova použitá ve hře, může učitel do hry přidat i pátou kartu.

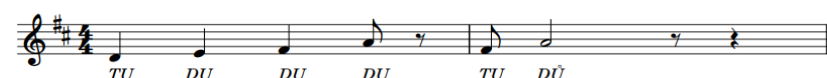
Jednoduchá fanfára pro výhru

Smutná fanfára

Dlouhá fanfára pro výhru

- **Jakou máš adresu?** – opakování:

Cílem aktivity je pamatovat si vlastní adresu. Je důležité, aby si děti dobře svou adresu pamatovaly, proto není na škodu opakovat s dětmi cvičení často, pokaždé s dopisem pro jiné dítě.

- Učitel se postupně dětí ptá: „Jakou máš adresu?“ Děti řeknou svou adresu a učitel si jich několik zapíše. Poté si vezme obálku (uvnitř může být omalovánka) a ptá se jednotlivých dětí (může předvést na maňáskovi): „Hledám (např.) Johanku, která má adresu Hlavní 21, Praha 4, jsi to ty?“ dítě odpovídá „Ne, já mám adresu...“, dokud se učitel nezeptá správného dítěte a obálku mu nepředá.

- **Restaurace** – opakování:

Cílem aktivity je zopakovat slovní zásobu z dané lekce. Aktivita je určena především pro děti, které již umějí číst. Mladším dětem učitel napsaná slova předčítá. Učitel si připraví papír nadepsaný JÍDELNÍ LÍSTEK. Vlevo papíru nalepí obrázky jídel, která děti již znají – pizza, zmrzlina, vajíčko, koláč, sušenka, mléko a jablko. Vpravo napíše učitel velkým tiskacím

písmem názvy daných jídel v přeházeném pořadí. Daný jídelní lístek okopíruje 4x.

- Děti mají za úkol ve skupinách spojit název s obrázkem pokrmu. U mladších dětí dělají všichni aktivitu dohromady s učitelem, který jim názvy jednotlivých jídel předčítá.

- **Objednávka** – opakování:

Cílem aktivity je zopakovat slovní zásobu z dané lekce. Učitel může použít pospojovaný jídelní lístek ze cvičení Restaurace, napodobeniny jídel – stejná, jako jsou zakreslena v jídelním lístku, a dětské peníze.

- Učitel si s dětmi hraje na restauraci. Jedno dítě si objedná jídlo a učitel mu objednané jídlo přinese. Dítě platí hracími penězi. Učitel si také může hrát na zmateného číšníka a nosit dítěti špatná jídla. Dítě pak učiteli musí říci, že přinesl jiné jídlo, než které si objednalo.

Pracovní list

- **Kam jde lenochod?**

Cílem aktivity je zopakovat slovní zásobu k tématu město.

- Učitel nejprve dětem ukáže, co znamenají které piktogramy (obálka = pošta). Učitel dětem diktuje, do kterého objektu došlo které zvíře. Děti zvířata podle diktátu s objekty spojují.

Rozloučení – stejné jako lehčí varianta přivítání:

Rozloučení uzavírá lekci a je stejně jako přivítání podstatným rituálem ohraničujícím dětem čas strávený učením.

Pomůcky: obálka s omalovánkou uvnitř; xylofon; pracovní listy; pošťákova rekvizita; karty s probíranou slovní zásobou (+ barevné domy); barevná lepicí páska; hra Člověče, nezlob se – město; jídelní lístek.

Autor: Bc. Zuzana Nováková, NPI

Toto dílo je licencováno pod licencí [Creative Commons \[CC BY-NC 4.0\]](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/). Licenční podmínky navštivte na adrese [\[https://creativecommons.org/choose/?lang=cs\]](https://creativecommons.org/choose/?lang=cs).

